

Beleidsprogramma 2011-2015 in het kort

Foto: Estella Snellen

Eerstelijnspsychologen van de LVE: de beste keuze!

De psycholoog, het vak en de praktijk

Wetenschappelijk onderbouwde eerstelijnspsychologie vraagt om goed opgeleide eerstelijnspsychologen. Psychologen die met hun praktijk midden in de samenleving en midden in de gezondheidszorg staan. De eerstelijnspsycholoog, het vak en de praktijk vormen een samenhangend geheel. Ze staan niet los van elkaar.

Ik zie het als taak van de LVE om deze drie-eenheid niet alleen te volgen, maar juist zelf te sturen. Dat doen we samen met universiteiten, opleidingsinstituten en de overheid. We willen dat de eerstelijnspsychologen het voortouw nemen in de eerstelijns geestelijke gezondheidszorg. Als vereniging zullen we daarin het goede voorbeeld geven.

In deze verkorte versie van het beleidsprogramma ziet u dat er meer punten op de agenda staan de komende vier jaar. Public relations is belangrijk, niet alleen naar de overheid, beleidmakers en financiers maar ook naar het publiek. Ook onze contacten met de buitenwereld, de verzekeraars, de overheid en de cliëntenorganisaties blijven belangrijk. Daarin willen we overigens meer samen doen met andere beroepsverenigingen, binnen en buiten de psychologie.

Genoeg uitdagingen dus. Tijd om aan de slag te gaan om aan de slag te blijven.

Hans Kamsma, voorzitter LVE

Waar willen we naartoe?

De LVE wil een duidelijke profilering en positionering van de eerstelijnspsycholoog. Concreet betekent dit dat de eerstelijnspsycholoog een 'huispsycholoog' is, de generalist voor psychologische hulp in de eerstelijns gezondheidszorg, toegankelijk en bereikbaar voor iedereen die kortdurend hulp nodig heeft. Er zijn drie doelen voor 2011-2015.

Doel 1: Eerstelijnspsychologische zorg centraal in de eerstelijns GGZ

De LVE zet zich er komende vier jaar voor in dat de eerstelijnspsychologische zorg centraal komt te staan in de eerstelijns GGZ. We willen dat er in de beleidsregel van de Nederlandse Zorgautoriteit staat dat de eerstelijnspsychologische zorg herkenbaar is aan de kortdurende generalistische behandeling van mensen met lichte tot matig ernstige psychische problemen, inclusief daarbij behorende diagnostiek en begeleiding. Naast kortdurende generalistische zorg kan de eerstelijnspsycholoog worden ingezet voor begeleiding van mensen met bijvoorbeeld chronische aandoeningen in het kader van hun zelfmanagement.

Doel 2: Eerstelijnspsychologen hebben een solide en kwalitatief sterke praktijk

De LVE gaat komende vier jaar eerstelijnspsychologen begeleiden bij het realiseren van solide, kwalitatief sterke praktijken. In deze praktijken – al dan niet zelfstandig en al dan niet met een interne taakverdeling – is een gekwalificeerde eerstelijnspsycholoog de praktijkhouder of hoofdverantwoordelijke.

Doel 3: Eerstelijnspsychologen hebben een gedegen opleiding

De LVE wil gegarandeerde, toetsbare deskundigheid van eerstelijnspsychologen. Dit betekent een postacademisch studietraject met een erkende profielopleiding tot eerstelijnspsycholoog, een goed werkend register met herregistratie en een bijzonder hoogleraarschap eerstelijnspsychologie.

Missie LVE in het kort

De LVE behartigt de belangen van eerstelijnspsychologen, bevordert de kwaliteit van de beroepsuitoefening en bevordert samenwerking en overleg met andere hulpverleners.

www.lve.nl

Waar staan we nu?

Eerstelijnspsychologische zorg bestaat al meer dan dertig jaar. Sinds 2008 is de eerstelijnspsychologische hulp als eerstelijnspsychologische zorg opgenomen in de Zorgverzekeringswet. Dat betekent dat mensen die psychologische hulp zoeken acht sessies per kalenderjaar vergoed krijgen. Vrijwel alle zorgverzekeringen vergoeden in hun aanvullende pakketten vier zittingen extra. Daarmee komt een belangrijk doel voor de LVE in zicht: een basisvergoeding van maximaal twaalf zittingen voor iedereen die dat nodig heeft.

Algemeen beeld

Er zijn in Nederland 1.300 geregistreerde eerstelijnspsychologen. Circa zeventig procent is aangesloten bij de LVE. Steeds meer mensen maken gebruik van een eerstelijnspsycholoog. In 2009 ging het om ruim 90.000 van de 125.000 mensen die binnen de eerstelijnspsychologische

zorg behandeld worden. Uit het onderzoek van de LVE naar de tevredenheid van cliënten blijkt dat cliënten de hulp waarderen met een 8. Eerstelijnspsychologische hulp wordt gewaardeerd, omdat het kortdurend is, concreet gericht op vermindering van de klacht en gericht op empowerment van de cliënt. Driekwart van de cliënten is na acht sessies klaar met de behandeling. Negentig procent is zelfs binnen twaalf consulten uitbehandeld.

De eerstelijnspsycholoog (ELP)[®]

De eerstelijnspsycholoog doet aan psychodiagnostiek, behandeling, crisisinterventie, consultatie en preventie. Om eerstelijnspsycholoog te zijn, moet je in het bezit zijn van de BIG-registratie als GZ-psycholoog en eerstelijnsgekwalficeerd zijn i.c. zijn ingeschreven in het register van eerstelijnspsychologen. Dit is een onafhankelijk register dat wordt beheerd door het NIP. Psychologen mogen zich LVE-eerstelijnspsycholoog (ELP)[®] noemen en zich zo profileren als ze voldoen aan de door de LVE gestelde eisen. Dit geldt ook voor alle andere bij ons aangesloten psychologen die werkzaam zijn in de eerste lijn. Ook zij draaien mee aan het kwaliteitsbeleid van de LVE, zoals een transparante werkwijze, registratie van gegevens, intercollegiale intervisie en consultatie, nascholing, centrale klachtenregeling en het toepassen van het LVE-wachttijdenbeleid.

Opleiding

De bodem onder de eerstelijnspsychologie wordt verstevigd door de profielopleiding tot eerstelijnspsycholoog en de voorbereidingen voor een bijzonder hoogleraarschap te Nijmegen. De Regionale Instituten voor Nascholing en Opleiding in Utrecht en Amsterdam maken zich op om, in navolging van het SPON te Nijmegen, ook een opleiding te starten. De profielopleiding is primair gericht op gezondheidszorgpsychologen. De opleiding zal het kwalificatietraject vervangen dat toegang geeft tot het register.

Economische positie & effecten

De eerstelijnspsychologische hulp bevindt zich op het snijvlak van de GGZ en de eerstelijns algemene gezondheidszorg. De eerstelijnspsychologische zorg is meer dan twintig keer goedkoper dan de specialistische GGZ. Op dit moment worden 25 tot 36 procent van de verzekerden met een GGZ-behandeling door een eerstelijnspsycholoog behandeld, tegen één tot drie procent van het GGZ-budget van de verzekeraars. De resultaten laten duidelijk zien dat vergoeding leidt tot kostenbesparing, doordat huisartsen vaker verwijzen naar de eerste lijn in plaats van naar de duurdere tweedelijns/specialistische zorg. Deze substitutie bedraagt nu tien à vijftien procent. Dat kan nog veel beter, want circa dertig procent van de tweedelijns/specialistische behandelingen betreft mensen met te lichte problematiek voor de tweede lijn. Reden te meer om de toegankelijkheid en het toepassingsgebied van de eerstelijnspsychologen uit te breiden. Daarnaast zorgt adequate behandeling door een eerstelijnspsycholoog voor tien procent minder doorverwijzigingen naar de tweede lijn. Tot slot wijzen cijfers uit dat een toegankelijke eerstelijnspsychologische zorg leidt tot toename van het aantal lager opgeleide cliënten en van mensen die de weg naar een psycholoog voorheen moeilijk konden vinden.

Tekort

Er is een tekort aan circa 700 gekwalificeerde eerstelijnspsychologen. Mede hierdoor is er wachttijd ontstaan; opgelopen tot gemiddeld 23 dagen. De eerstelijnspsychologen zijn ongelijk verspreid over Nederland. De LVE streeft naar een meer gelijke verdeling en 12.500 inwoners per fte. Om iets te doen aan de situatie heeft de LVE in 2006 de Stichting Praktijkopleidings

plaatsen Eerstelijnspsychologen (SPE) opgericht. Inmiddels zijn er met eigen middelen en dankzij de vergoeding van zorgverzekeraars vijftig opleidingsplekken onder de leden gecreëerd.

Dit is de LVE

De LVE is de beroepsvereniging voor eerstelijnspsychologen, opgericht in 1997. Circa zeventig procent van alle eerstelijnspsychologen is aangesloten bij de LVE. Zij ondersteunt de leden bij het voeren van hun professionele praktijk, herregistratieverplichtingen, cursussen en seminars en kwaliteitsbeleid. Verder overlegt de LVE met de politiek en zorgverzekeraars namens alle eerstelijnspsychologen. De LVE is een kleine, professionele netwerkorganisatie met 23 afdelingen. De activiteiten worden bekostigd uit de contributie van de leden.

Wat gaan we doen?

Komende vier jaar wil de LVE de positie van de Eerstelijnspsycholoog (ELP)[®] verder versterken. Dat betekent expliciete aandacht voor de inhoud van het vak, meer opleidingsplaatsen, goede organisatie van de praktijk en interne taakdifferentiatie. Achter de schermen zal de LVE dit ondersteunen met goede communicatie en actief ledenbeleid.

Prioriteit 1: Goede en meer eerstelijnspsychologen

De LVE wil het profiel en deskundigheid van de eerstelijnspsycholoog verder ontwikkelen en onderhouden en de fundamentele wetenschappelijk versterken. Ook moet het aantal eerstelijnspsychologen de komende vier jaar substantieel groeien. Concrete activiteiten:

- Extra stimulans van de opleiding tot eerstelijnspsycholoog (werving).
- Het stimuleren van een bijzonder hoogleraarschap eerstelijnspsychologische zorg.
- Extra opleidingsplaatsen creëren.
- Een nieuwe opzet voor register eerstelijnspsychologen.
- Start van een denktank over de verdere ontwikkeling van het beroepsprofiel.
- Ontwikkeling van aanbod voor allochtonen en e-mental-health.

Prioriteit 2: Sterke positie in de eerste lijn

De LVE zet zich komende vier jaar in voor een sterke positie van eerstelijnspsychologen in de eerste lijn. Wij vinden het belangrijk dat onze hulp deel uitmaakt van het basispakket. Concrete activiteiten:

- Actieve belangenbehartiging in overleg met NZa, VWS en zorgverzekeraars.
- Organiseren van een landelijk congres.
- Uitdragen van de wens tot behoud van een vrije (gereguleerde) markt, met vrije tarieven en vrije keuze voor wel of geen contracten door zorgaanbieders tegen redelijke voorwaarden,
- Het bepleiten van eerstelijnspsychologische zorg als functionele verstrekking/cluster, vergelijkbaar met de huisartsenzorg.
- Het verruimen van de werkingssfeer van de beleidsregel EPZ.
- Het bieden van voorlichting aan cliënten en potentiële cliënten.

Prioriteit 3: Kwalitief goede praktijken

De LVE wil dat eerstelijnspsychologen gegarandeerde kwaliteit leveren vanuit een verantwoord en duurzaam praktijkhouderschap. Concrete activiteiten:

- Start stimuleringsprogramma over organisatieontwikkeling praktijkvoering.
- Uitreiking LVE-prijs voor kwalitatief goede praktijk.

- Onderzoek naar interne taakdifferentiatie binnen de praktijken.
- Uitbouw LVE-kwaliteitshandboek.
- Organiseren van een kadertraining voor afdelingsbestuurders.
- Organiseren van themacursussen.
- Halfjaarlijkse bijeenkomst voor kwaliteitsfunctionarissen van LVE-afdelingen.
- Start werkgroep Profiel en kwaliteit.

Prioriteit 4: Betere communicatie

De LVE gaat de communicatie over en met eerstelijnspsychologen verbeteren om de doelen te bereiken. Concrete activiteiten:

- Publieks- en huisartsencampagne.
- Doorontwikkelen van de website.
- Updaten van folders, nieuwsbrief en nieuwsflits.
- Voortzetting samenwerking met het NIVEL over gegevensverzameling en onderbrenging uitkomstmeting hierin.
- Beschikbaar stellen van betrouwbare databases, o.a. via het LVE-jaarbericht.
- Artikelen, publieke debatten over de eerstelijnspsycholoog en de eerstelijnspsychologie.

Prioriteit 5: LVE als actieve ledenorganisatie

De LVE wil als kleine en actieve ledenorganisatie leden optimaal ondersteunen. Concrete activiteiten:

- Actieve afstemming met NIP, NVVP en collega-organisaties.
- Start stimuleringsprogramma organisatieontwikkeling LVE-afdelingen.
- Wervingscampagne voor nieuwe leden.
- Voorlichtingsbijeenkomsten voor nieuwe leden.

Zo werkt de eerstelijnspsycholoog

- De cliënt centraal
- Persoonlijke, professionele aanpak
- Zorgzame bejegening van de cliënt
- Dicht in de buurt
- Minimale wachttijd
- Kortdurende, generalistische psychologische zorg
- Gericht op klacht- en lastreductie
- Transparante en laagdrempelige werkwijze
- Aandacht voor de directe (leef)omgeving
- Aanpak gericht op preventie, activering en herstel
- Nauwe samenwerking in de eerste en met de tweedelijns gezondheidszorg

Meer informatie?

De volledige tekst van het beleidsprogramma 2011-2015 is te vinden op www.lve.nl.

Voor vragen, opmerkingen of suggesties kunt u contact opnemen met het bureau van de LVE, Osdorper Ban 7a, 1068 LD Amsterdam. Telefoon 020-6673956 E-mail lve@lve.nl